

POSTĘPOWANIE LEKARSKIE

Dr n. med. Karolina Kondej

POSTĘPOWANIE LEKARSKIE:

1. BADANIE KLINICZNE:
  - badanie podmiotowe (wywiady)
  - badanie przedmiotowe (bad. fizykalne)
  - badania dodatkowe: laboratoryjne, RTG, USG, GF, KT, RM i in.
2. ROZPOZNANIE CHOROBY (wraz z różnicowaniem)
3. LECZENIE : zachowawcze, zabiegowe
postępowanie usprawniające (rehabilitacja)
4. *Zalecenia pochorobowe (tryb życia, dieta i tp.)*
5. *Badania kontrolne*

WYWIADY *(anamneza)*

dowiadywanie się o dolegliwościach chorego:

- nawiązanie kontaktu z chorym
- wysłuchanie skarg chorego
- zadawanie pytań przez lekarza

KONTAKT Z CHORYM *(uwagi dla badającego)*

- przedstawić się
- stworzyć przyjazną, rozluźnioną atmosferę
- dać odczuć, że cała uwaga jest skupiona na chorym
- rozpocząć rozmowę od kilku obojętnych zdań

SKARGI CHOREGO

- stworzyć okazję choremu do opowiedzenia na swój sposób o chorobie
- starać się jak najrzadziej przerywać choremu, ale naprowadzać jego tok mówienia na odpowiednie sprawy

PYTANIA LEKARZA

- choroba obecna:
  - początek dolegliwości (nagły, powolny)
  - rozwój dolegliwości
  - dotychczasowe leczenie
- informacje od otoczenia
- przebyte choroby i ich leczenie
- wywiady rodzinne
- wywiady socjalne (dom, praca zawodowa)
- nawyki, nałogi

WYWIADY UKŁADOWE *(pytania standardowe)*

- Objawy ogólne:
  - gorączka
  - zmęczenie
  - brak apetytu
  - żółtaczka
  - bladość
  - nadmierne pragnienie
- Bóle:
  - lokalizacja
  - promieniowanie
  - częstotliwość, nawroty
  - ustępowanie po lekach
  - związek z wysiłkiem, czynnościami fizjologicznymi

WYWIADY UKŁADOWE (c.d.)

- Układ krążenia i oddychania:
  - bicie serca
  - duszność
  - kaszel (wydzielina)
  - obrzęki kończyn dolnych
- Układ pokarmowy:
  - dolegliwości w nadbrzuszu (związek z jedzeniem)
  - zaburzenia połykania
  - wymioty (treść wymiotów, krew)
  - zaparcia
  - biegunka
  - krew w stolcu
  - wzdęcia
  - utrata wagi ciała

WYWIADY UKŁADOWE (c.d.)

- Inne:
  - krwawienia z nosa
  - zaburzenia widzenia
  - chrypka
  - bóle głowy
  - omdlenia
  - drgawki
  - częstomocz, zatrzymanie moczu, barwa moczu
  - dolegliwości kobiece (ciąże, krwawienia)

WNIOSKI KOŃCZĄCE WYWIADY

Zebrane wywiady warto zanotować, stanowią one pierwszy krok na drodze do ustalenia rozpoznania. Dane nieistotne należy oddzielić od istotnych i ocenić je w sposób obiektywny. Logiczna analiza i interpretacja zebranych wiadomości doprowadza zwykle do wstępnego rozpoznania i podpowiada rozpoznanie różnicowe.

Chociaż wpływa to na tok badania fizykalnego, nie powinno się przyjmować żadnego założenia wstępnego i nadal działać tak, by zyskać dalsze obiektywne dane, które mogą potwierdzić dotychczasową interpretację wywiadów, bądź skierować myślenie badającego w inną stronę.

BADANIE FIZYKALNE (PRZEDMIOTOWE)

(warunki, otoczenie, wyposażenie)

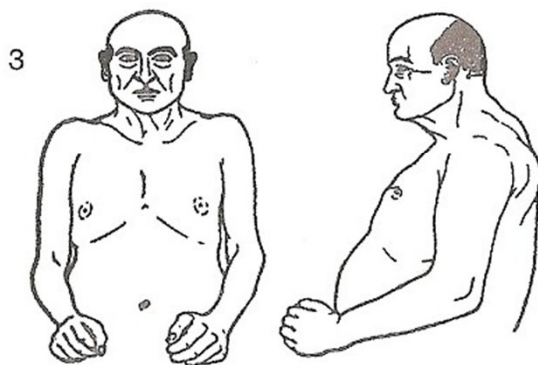
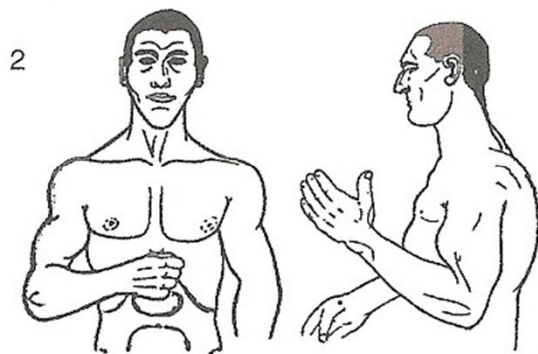
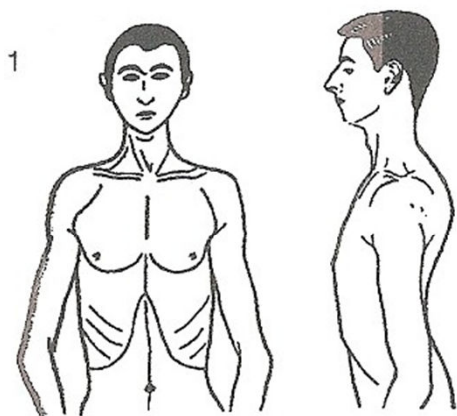
- zachowanie prywatności i wygody chorego
- pozycja chorego półsiedząca lub leżąca
- właściwe odstępnięcie badanych okolic ciała
- ciepłe ręce badającego, delikatność w dotyku (ból)
- obecność pielęgniarki lub opiekuna przy badaniu
(nieletni, bad.*per rectum*, *per vaginam*)
- wyposażenie gabinetu: fonendoskop, termometr, sfigmomanometr, młoteczek neurologiczny, latarka, taśma centymetrowa, szpatułki jednorazowe, rękawiczki, waga, miernik wzrostu.

METODYKA BADANIA FIZYKALNEGO

1. Ogólne obejrzenie chorego: stan psychiczny, postawa, budowa fizyczna, zabarwienie powłok
2. Tętno, dłonie i ramiona
3. Głowa i szyja
4. Badanie obszaru największych dolegliwości
5. Klatka piersiowa – przód: serce, płuca, gruczoły sutkowe, pachy
-- tył: płuca, kręgosłup
6. Brzuch, pachwiny, zewnętrzne narządy płciowe
7. Kończyny dolne
8. Pomiar ciśnienia krwi, temperatury ciała, waga, wzrost
9. Jeśli są wskazania: badania *per vaginam*, *per rectum*

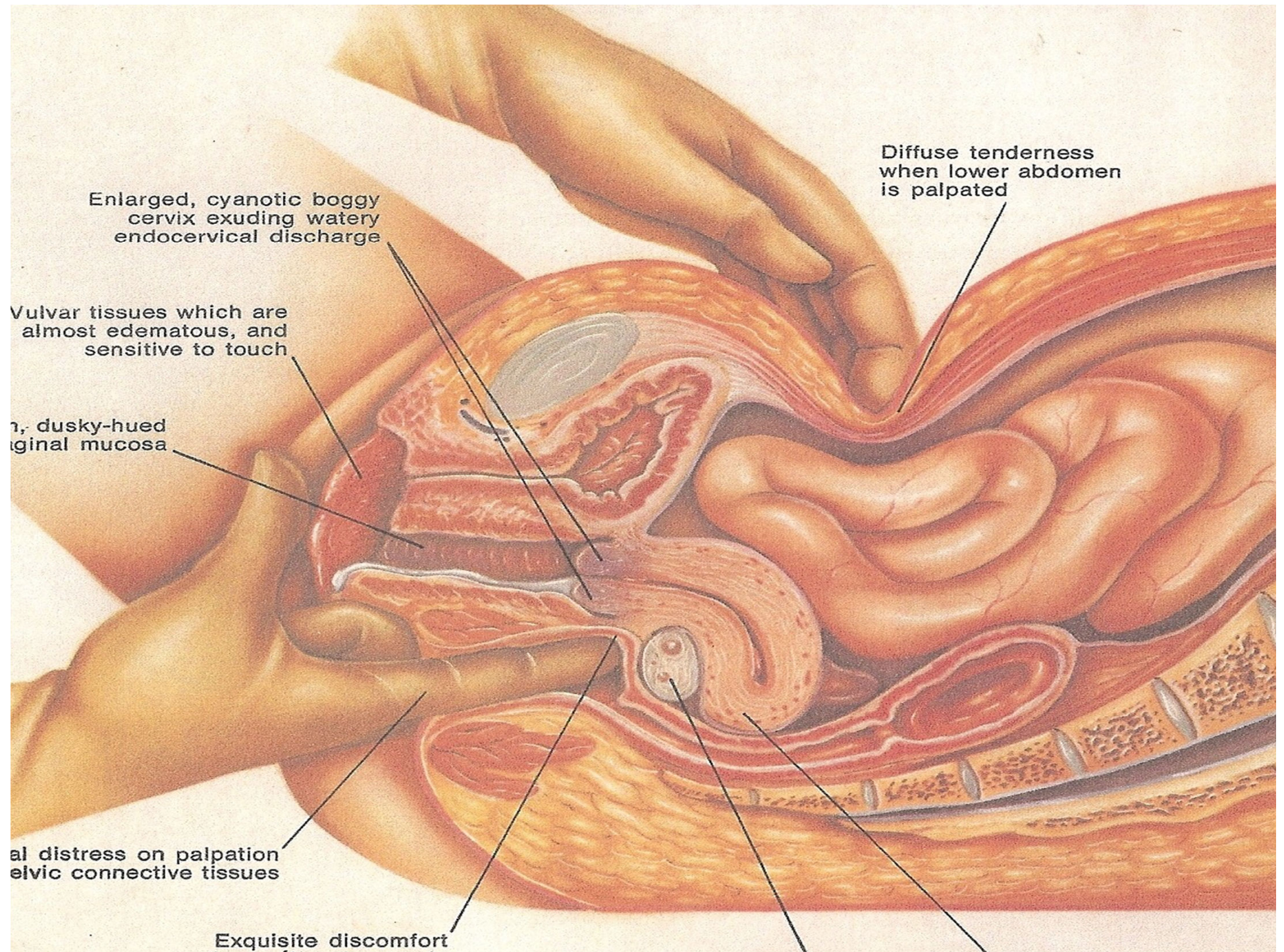

Typy konstytucyjne wg Kretschmera: 1 – typ leptosomiczny; 2 – typ atletyczny; 3 – typ pykniczny.

Enlarged, cyanotic boggy cervix exuding watery endocervical discharge

Vulvar tissues which are almost edematous, and sensitive to touch

Dark, dusky-hued vaginal mucosa

Diffuse tenderness when lower abdomen is palpated

Painful distress on palpation of pelvic connective tissues

Exquisite discomfort

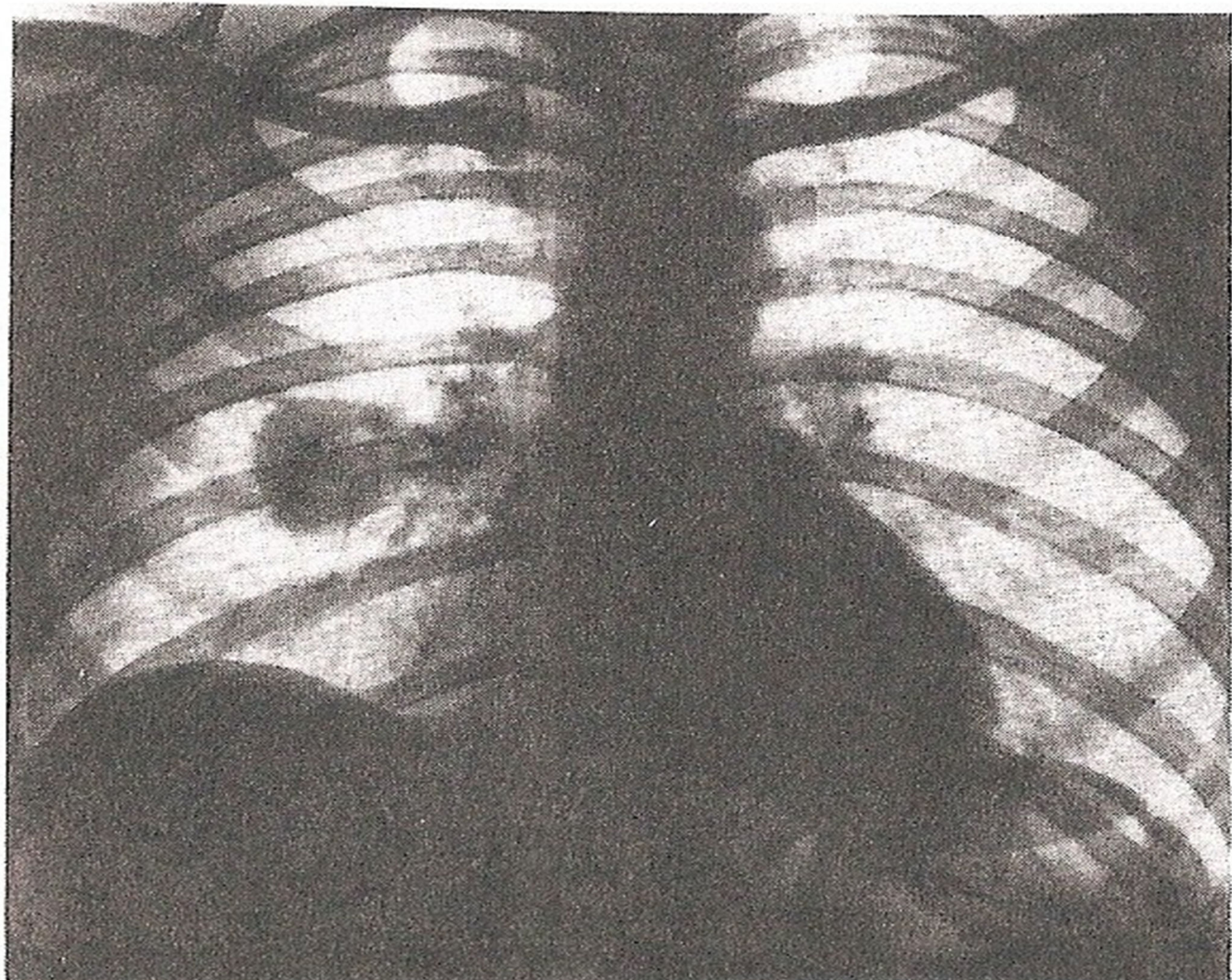

STAN PSYCHICZNY BADANEGO

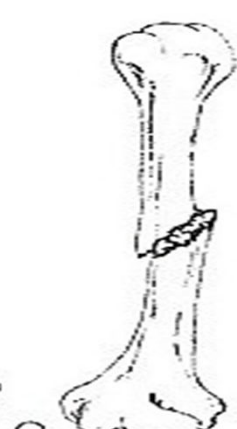
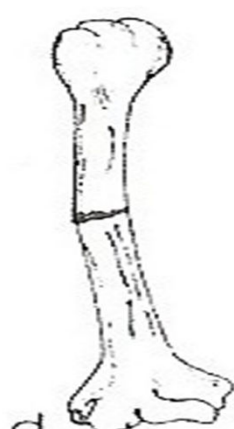
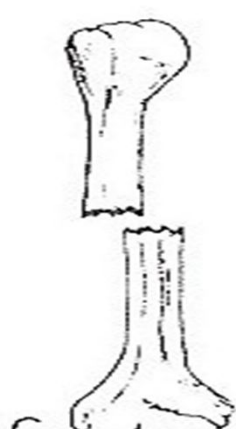
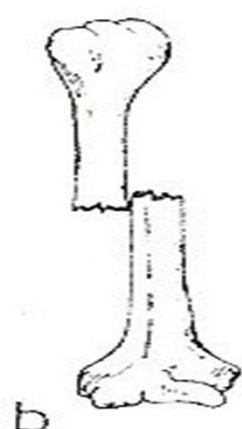
1. Ogólny wygląd i zachowanie.
2. Procesy myślowe. Przykładowe wypowiedzi.
3. Nastrój.
4. Urojenia.
5. Omamy.
6. Natręctwa myślowe.
7. Upośledzenie zdolności umysłowych:
  - orientacja,
  - pamięć,
  - uwaga i koncentracja,
  - wiadomości ogólne
  - inteligencja

BADANIA DODATKOWE

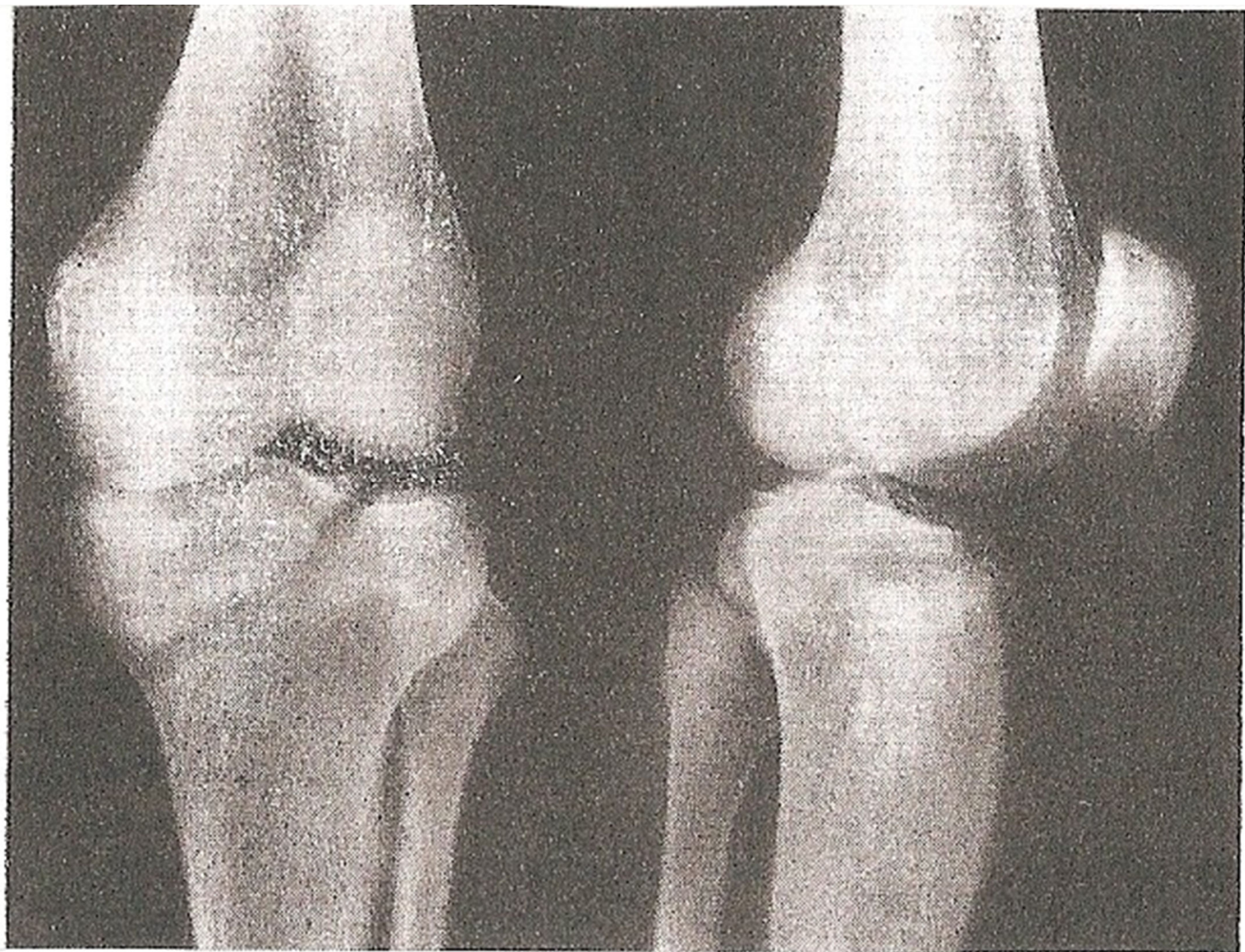
- Badania laboratoryjne: płyny ustrojowe – krew, mocz, wydzieliny chorobowe.
- Badania obrazowe: RTG, USG, KT, RM, endoskopia.
- Badania czynnościowe: elektrokardiografia, elektroencefalografia, elektromiografia, krzywa cukrowa.
- Badania mikrobiologiczne, cytologiczne, patomorfologiczne.

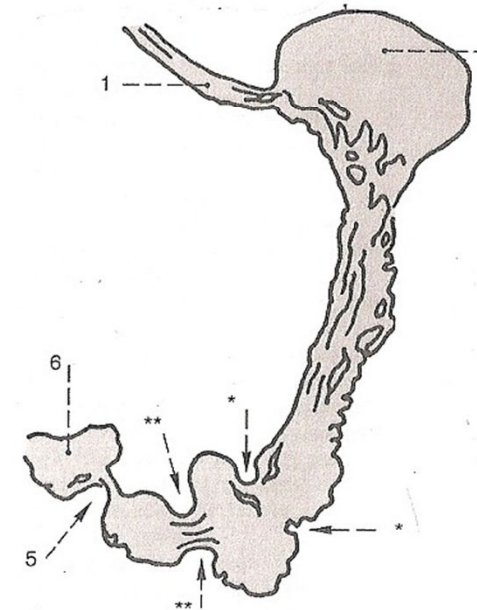
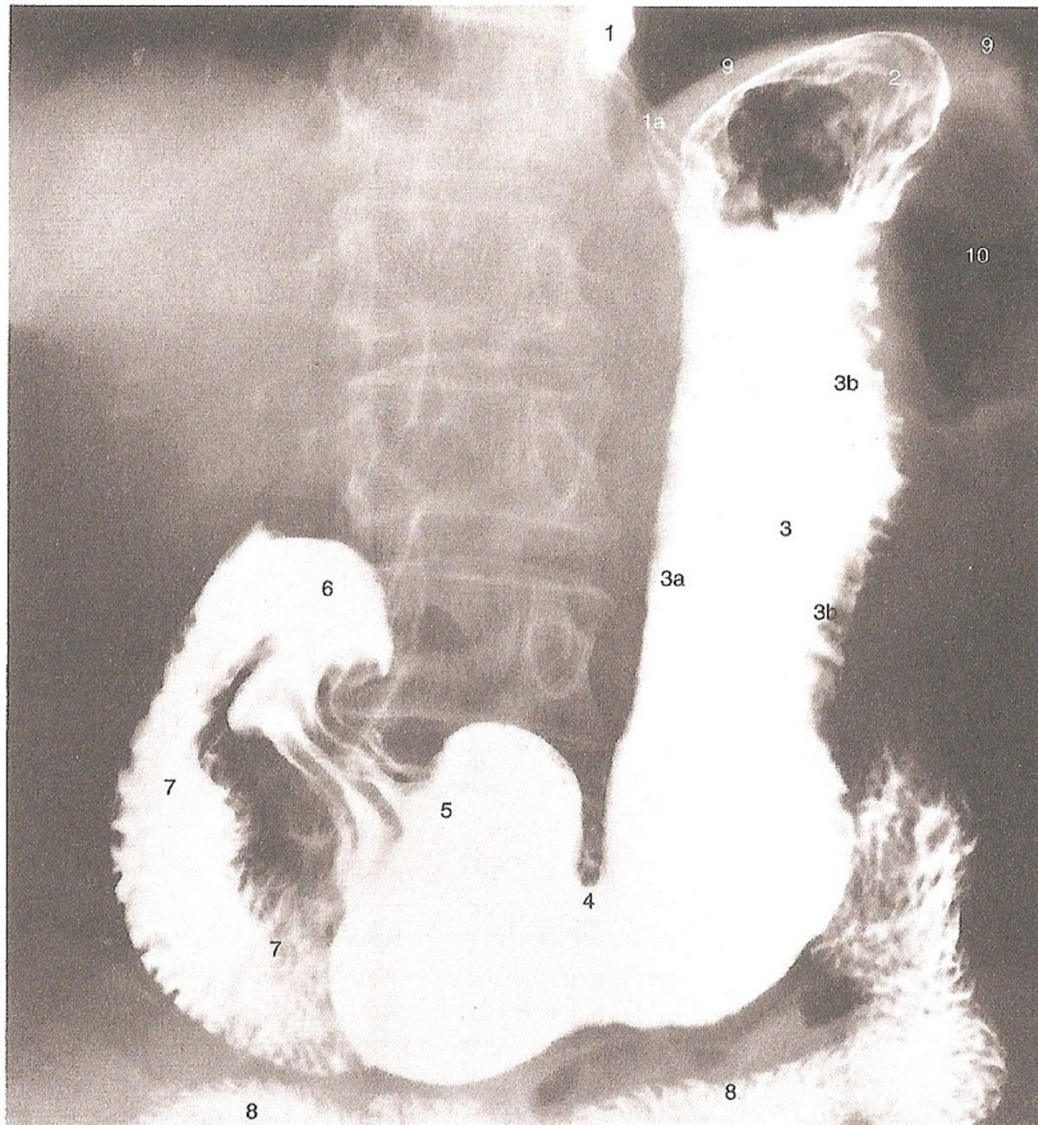

Żołądek, *gaster* [*ventriculus*]; dwunastnica, *duodenum*; ap-rentgenogram po doustnym podaniu środka cieniującego; ustawienie: postawa pionowa; widok od strony brzusznej.
U pacjenta w postawie pionowej podczas wykonywania

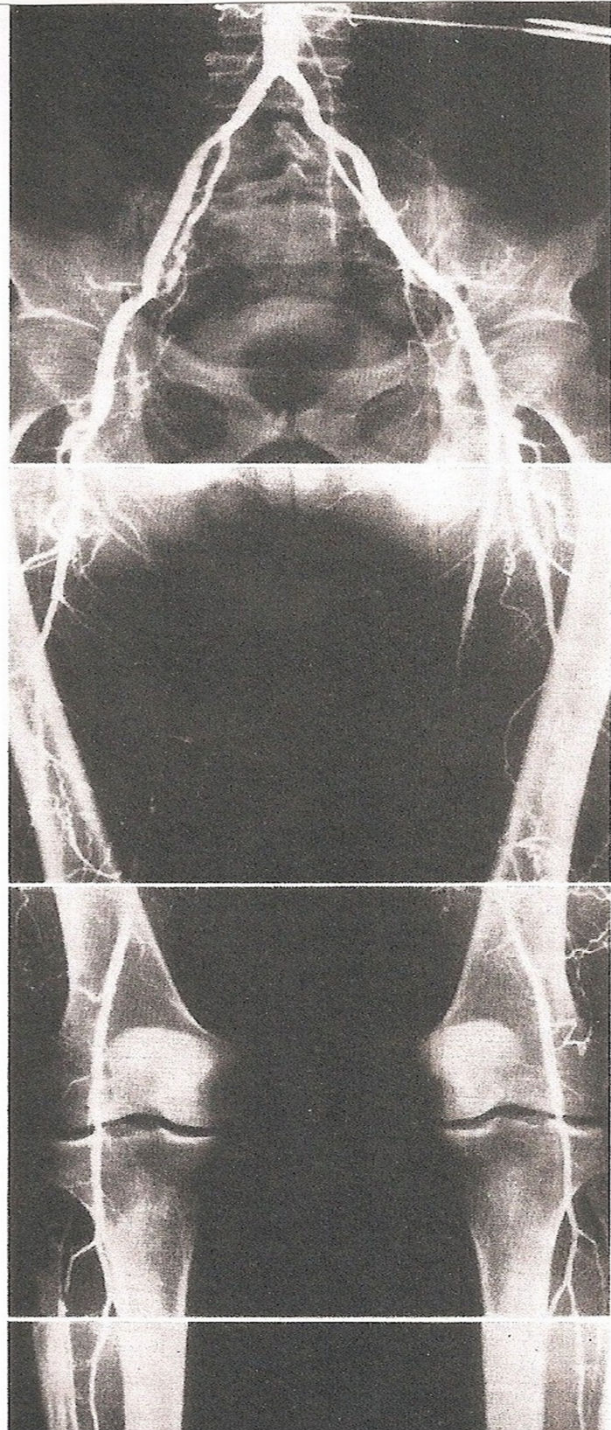
zdjęcia rentgenowskiego ukazuje się w dnie żołądka bańka powietrza, której dolną granicę stanowi poziom płynu. Elementy pasmowate widoczne w miejscu przejścia przełyku w żołądek oraz w obszarze odźwiernika są spowodowane obecnością fałdów podłużnych błony śluzowej.

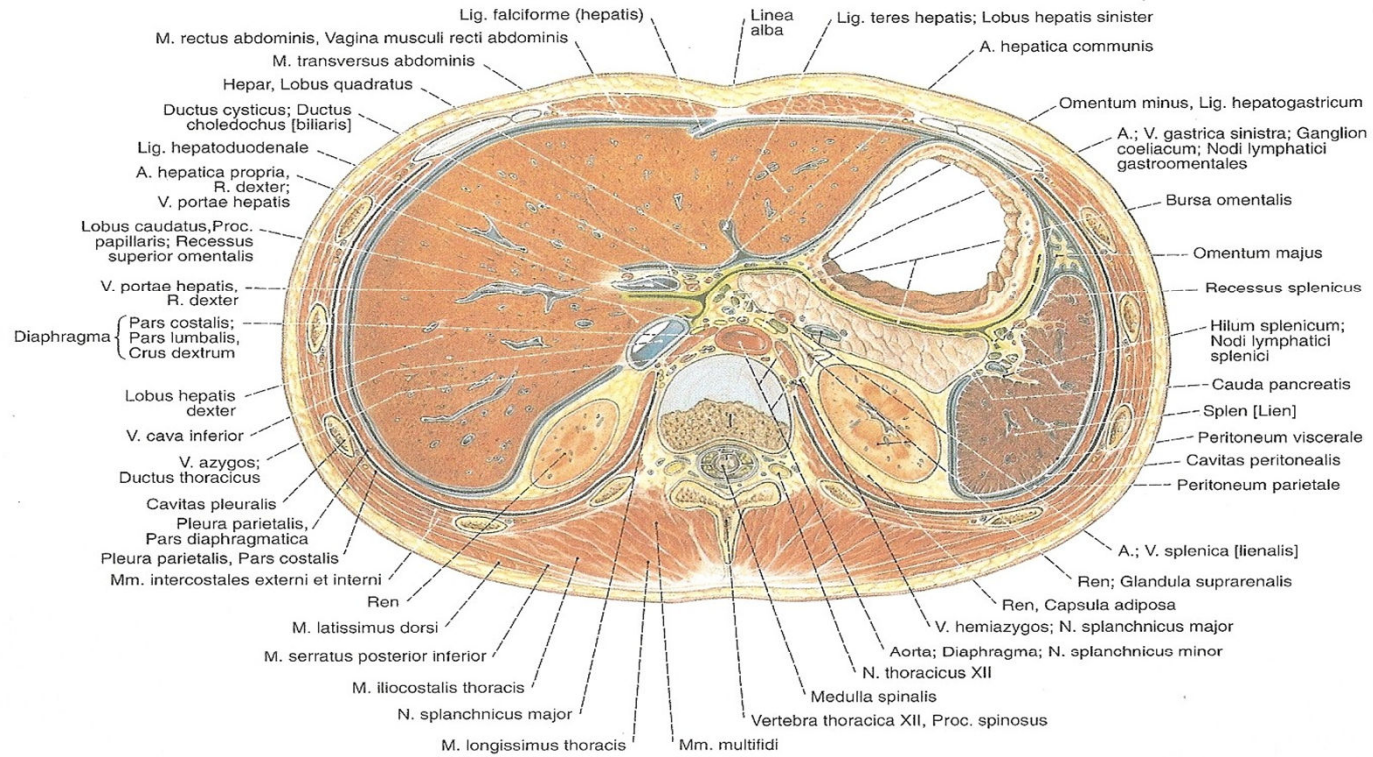
Wlew kontrastowy

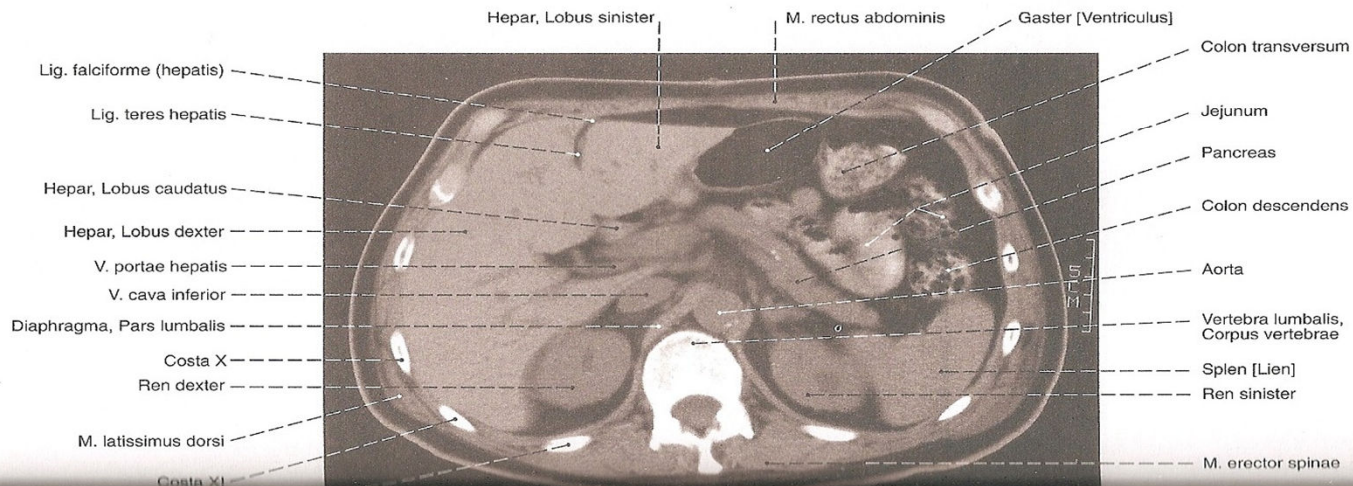
Narządy jamy brzusznej

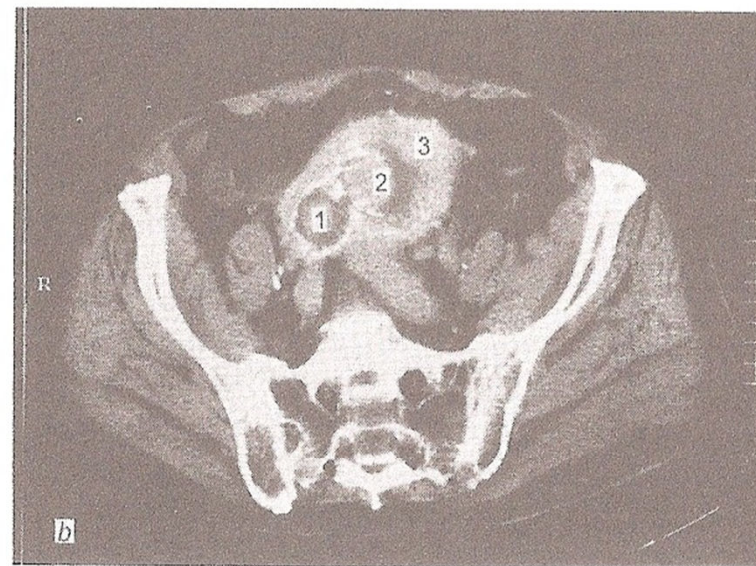
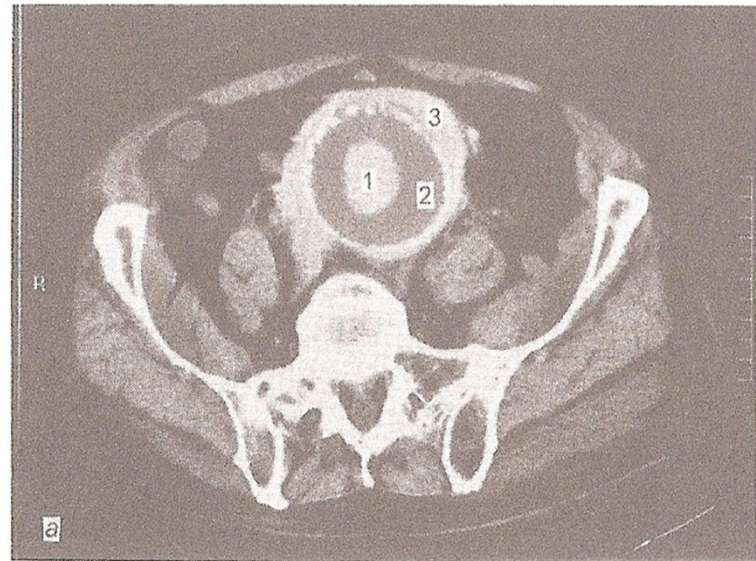
Brzuch, *abdomen*; przekrój poprzeczny na wysokości krążka międzykręgowego pomiędzy dwunastym kręgiem piersiowym a pierwszym kręgiem lędźwiowym; otrzewną oznaczono kolorem niebieskim,

w obszarze torby sieciowej natomiast żółto-zielonym; widok od dołu.

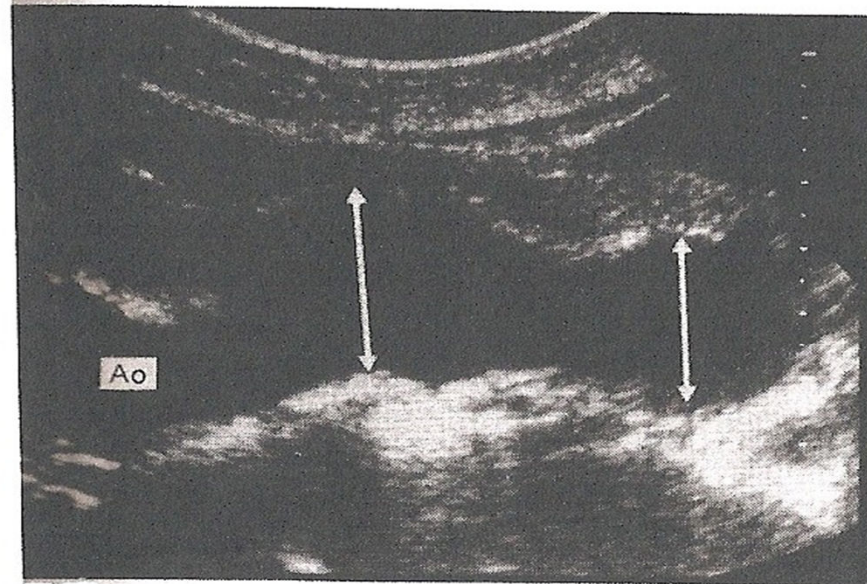
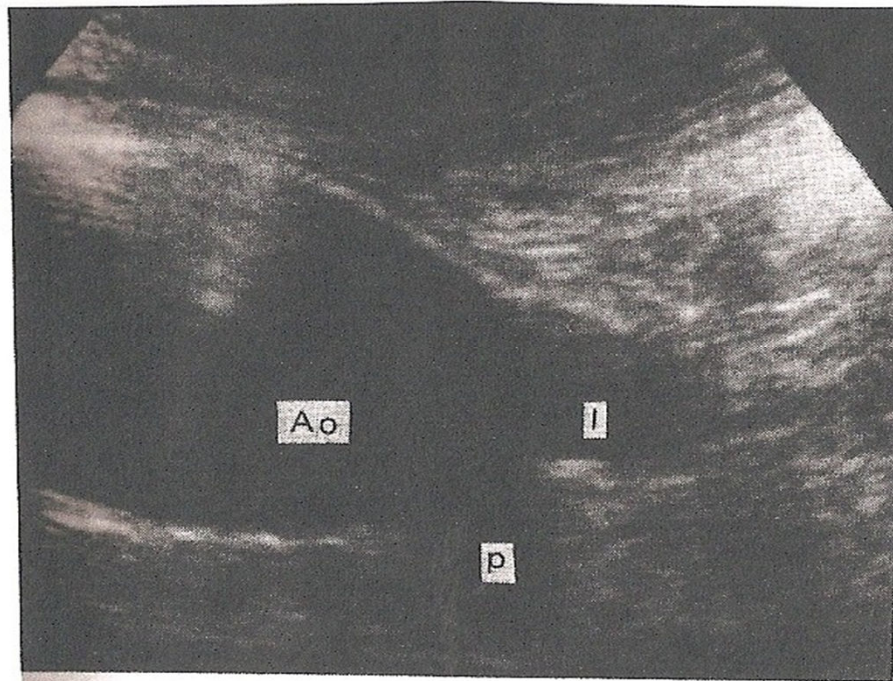
W preparacie przedstawionym na rycinie tkanka tłuszczowa była słabo zaznaczona.

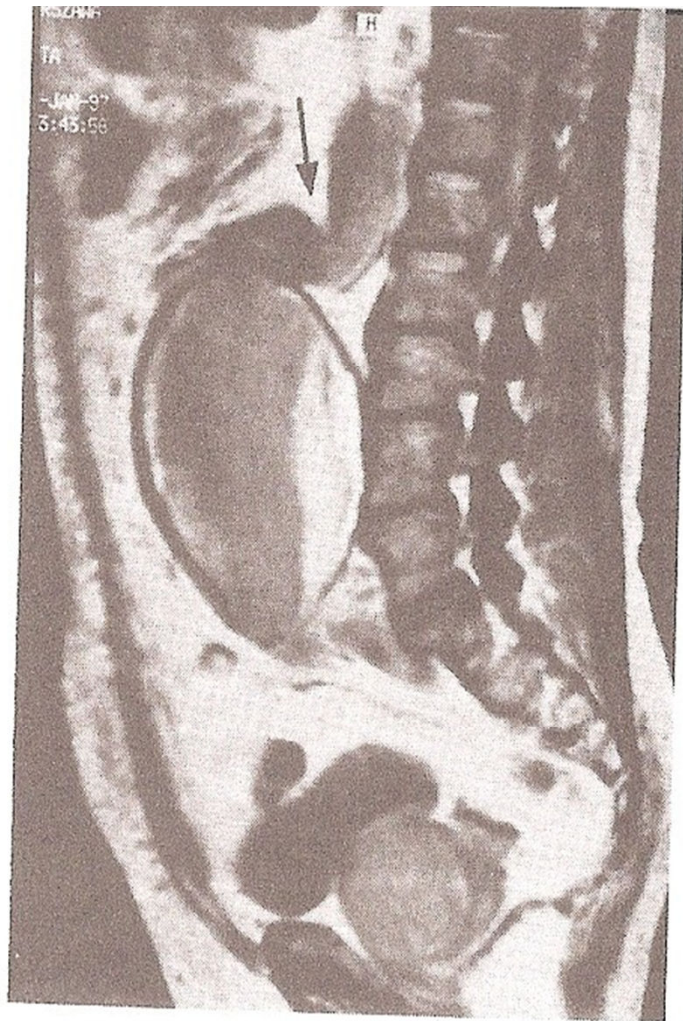

Tomografia komputerowa z zastosowaniem środka cieniującego. Tętniak zapalny: a — ściana tętniaka aorty brzusznej objęta jest naciekiem zapalnym. 1 — kanał przepływu krwi, 2 — skrzeplina przyścienna, 3 — gruba ściana tętniaka;

Ultrasonografia. Tętniak aorty brzusznej

Rezonans magnetyczny

FIBEROENDOSKOPIA VIDEOENDOSKOPIA

- 1881 Jan Mikulicz-Radecki – endoskop sztywny
- 1932 Rudolf Schindler – Georg Wolf-endoskop
półsztywny
- 1958 B.J.Hirschowitz- endoskop giętki(fiberskop)
- 1960 Przemysł optyczny (Japonia,USA) – szybki
rozwój fiberoendoskopów
- 1975 (IV) Fiberoendoskopia w Rzeszowie

GASTROKAMERA

FIBEROENDOSKOP

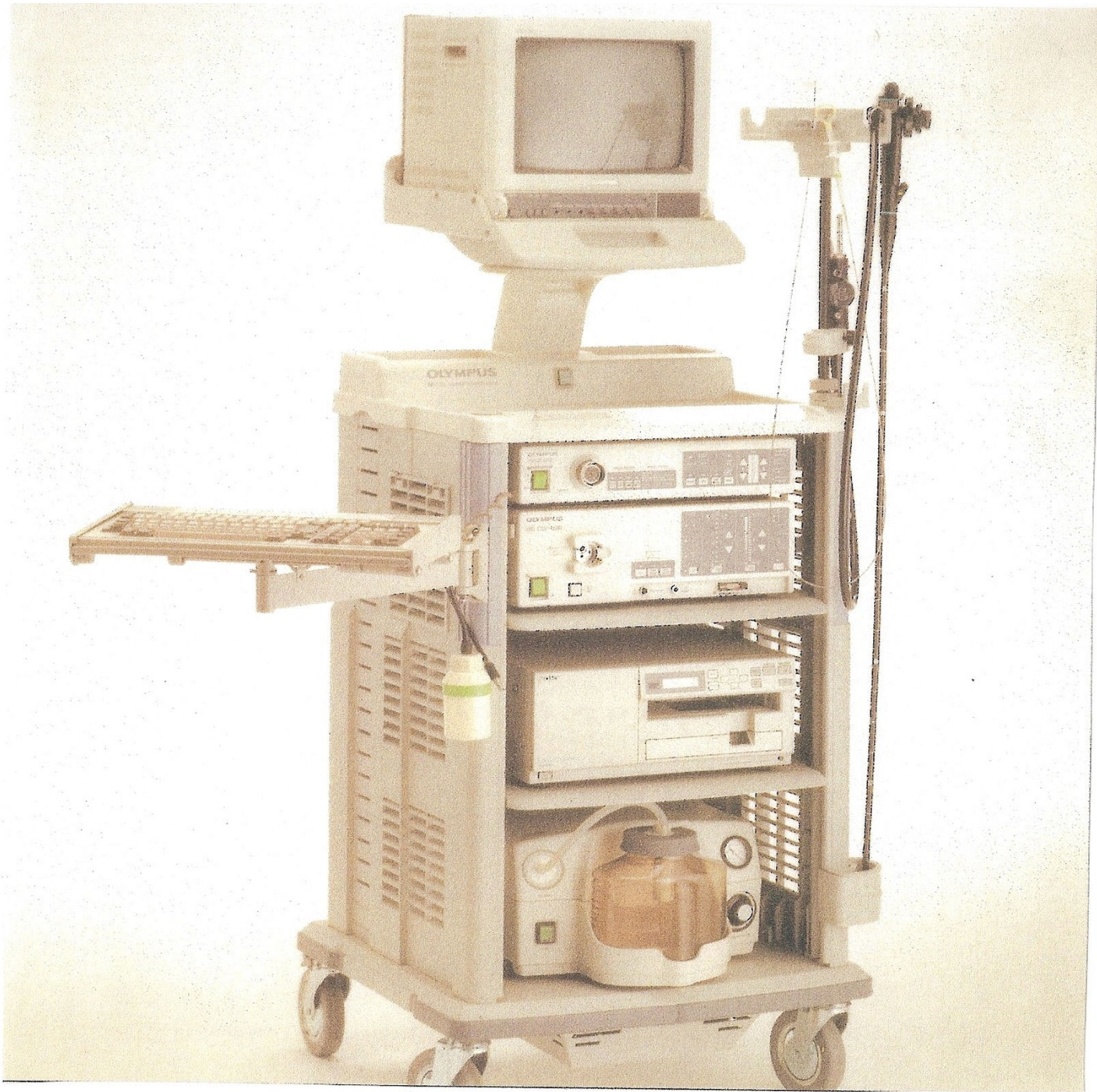

VIDEOENDOSKOP

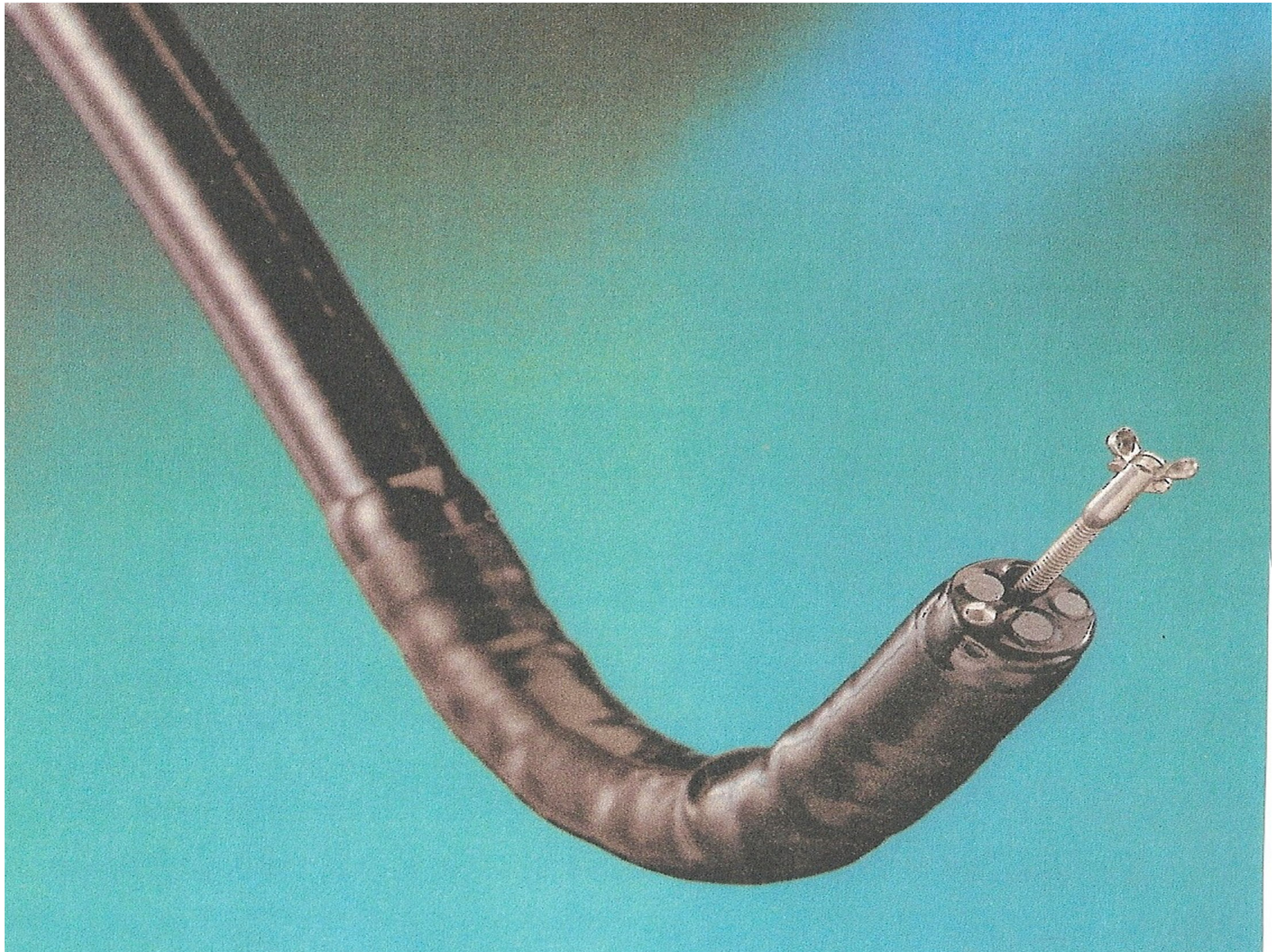

KAPSUŁA ENDOSKOPOWA

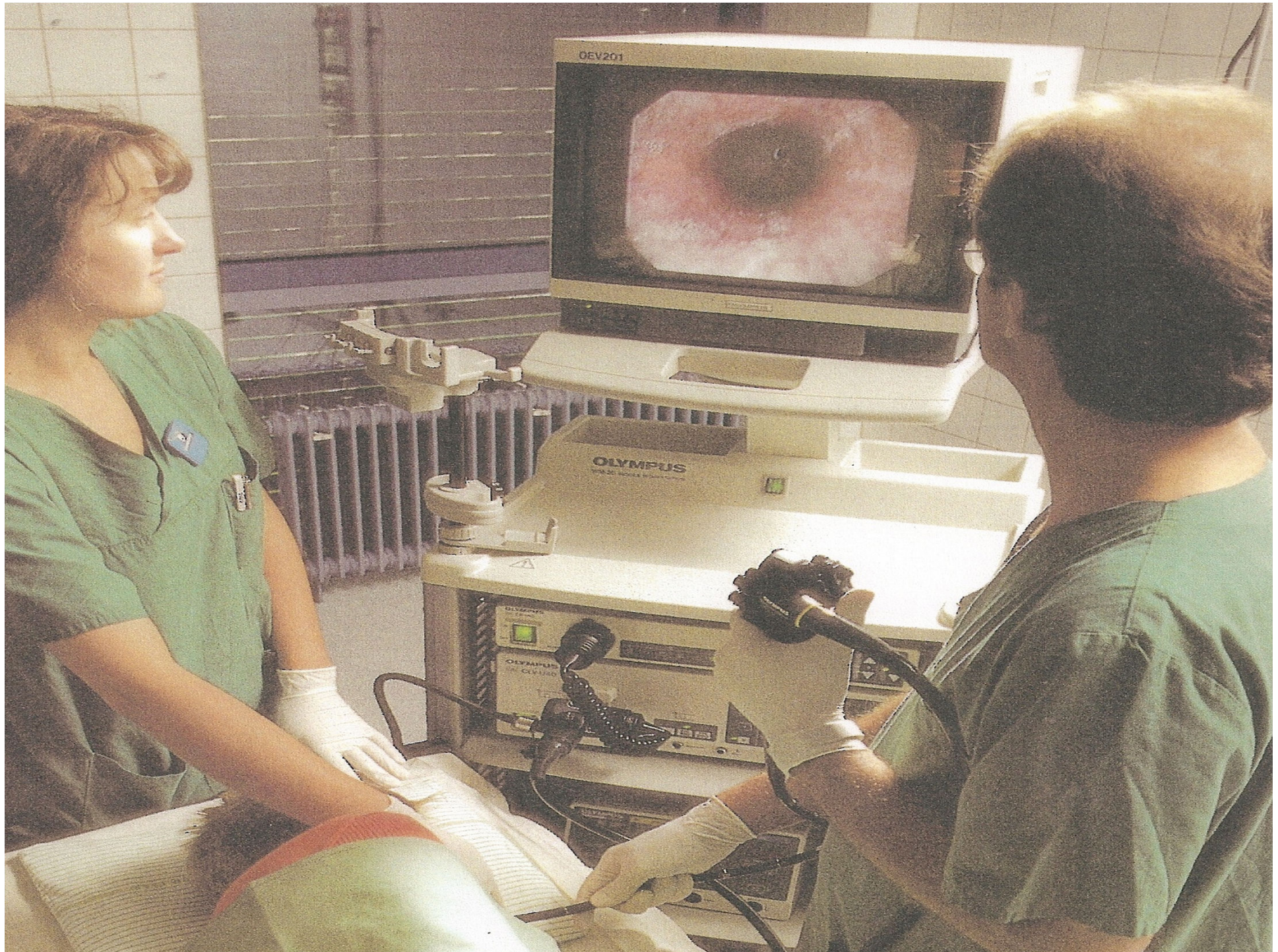

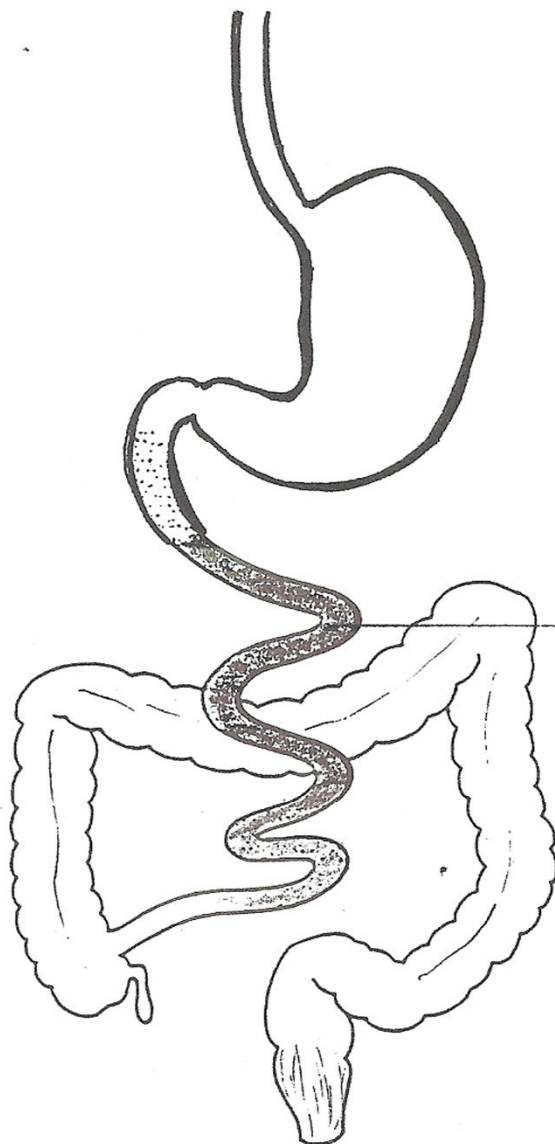

ENDOSKOPIA PRZEWODU POKARMOWEGO

PANENDOSKOP

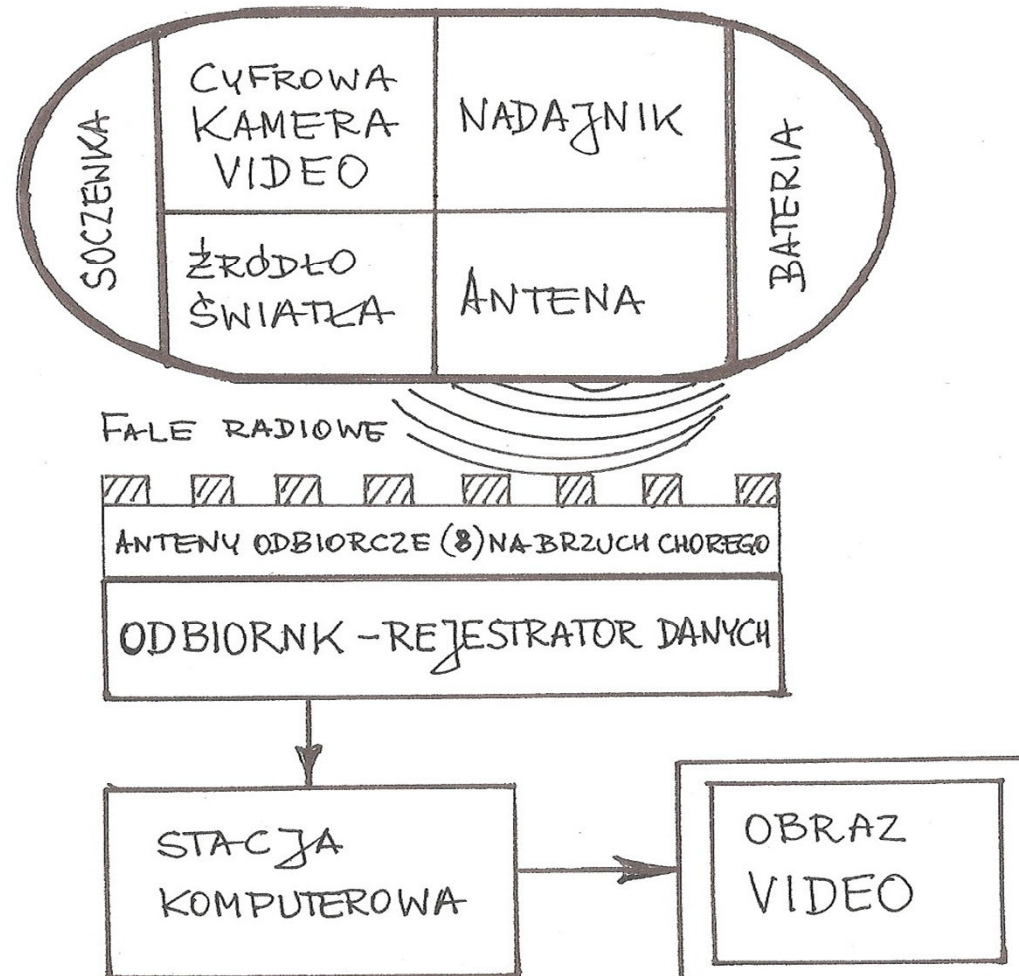
IEIUNOSKOP
KAPSUŁA ENDOSKOPOWA

KOLOSKOP

KAPSUŁA ENDOSKOPOWA (Gavriel Idan – 1981)

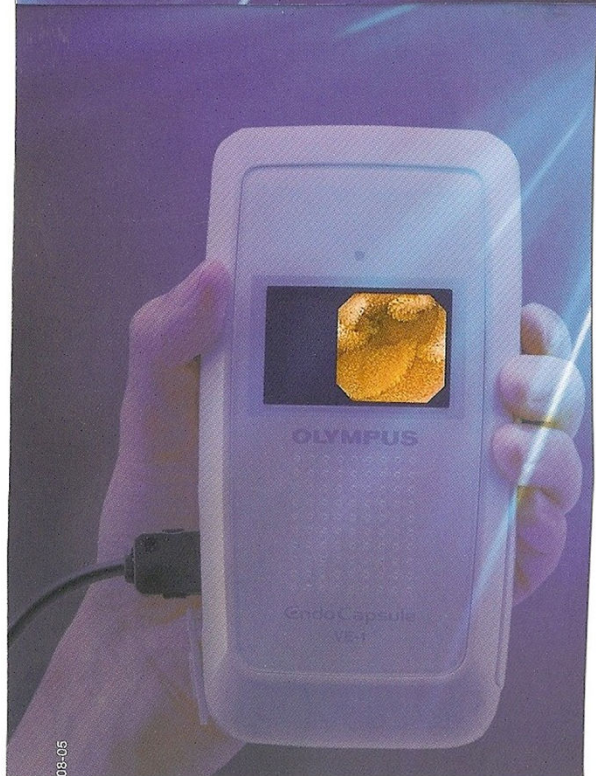
Czas trwania badania : 8 godzin (50 000 zdjęć:
2 zdjęcia na sek.)

Wymiary : 11mm x 27 mm   Waga : 3,7g

EndoCapsule
OLYMPUS CAPSULE ENDOSCOPE SYSTEM

08-005

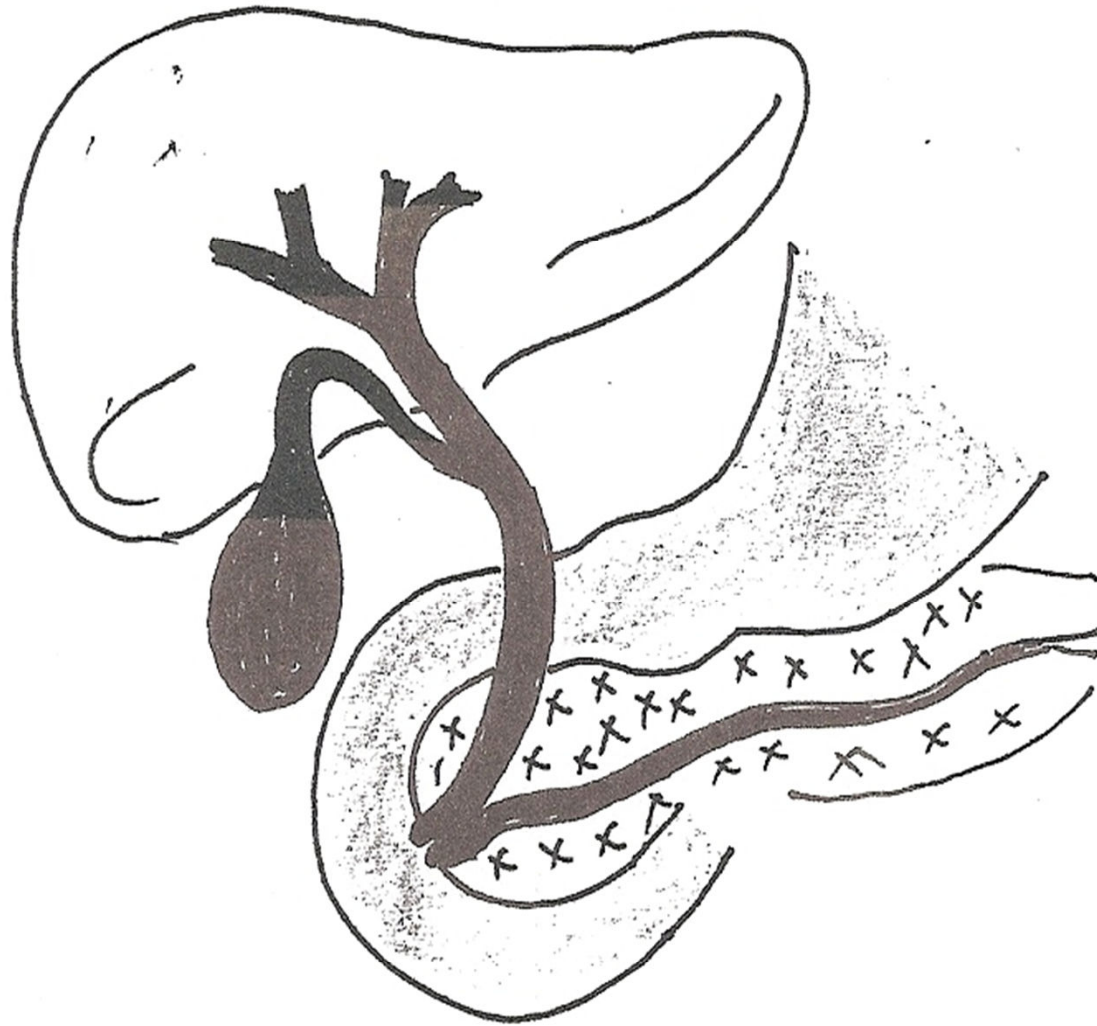
Wrzód trzonu żołądka (kąta) (Armengol Miró).
Duży owalny ubytek z głębokim białawym dnem i regularnymi uniesionymi brzegami z wybroczynami – przewlekły wrzód bez oznak bliznowacenia.

Wrzód części przedodźwiernikowej żołądka (Armengol Miró).
Owalny ubytek w części przedodźwiernikowej poniżej kąta żołądka z żółtawym dnem i nieznacznie uniesionymi brzegami. Nieregularny brzeg i śladowa zbieżność fałdów wskazują na bliznowacenie.

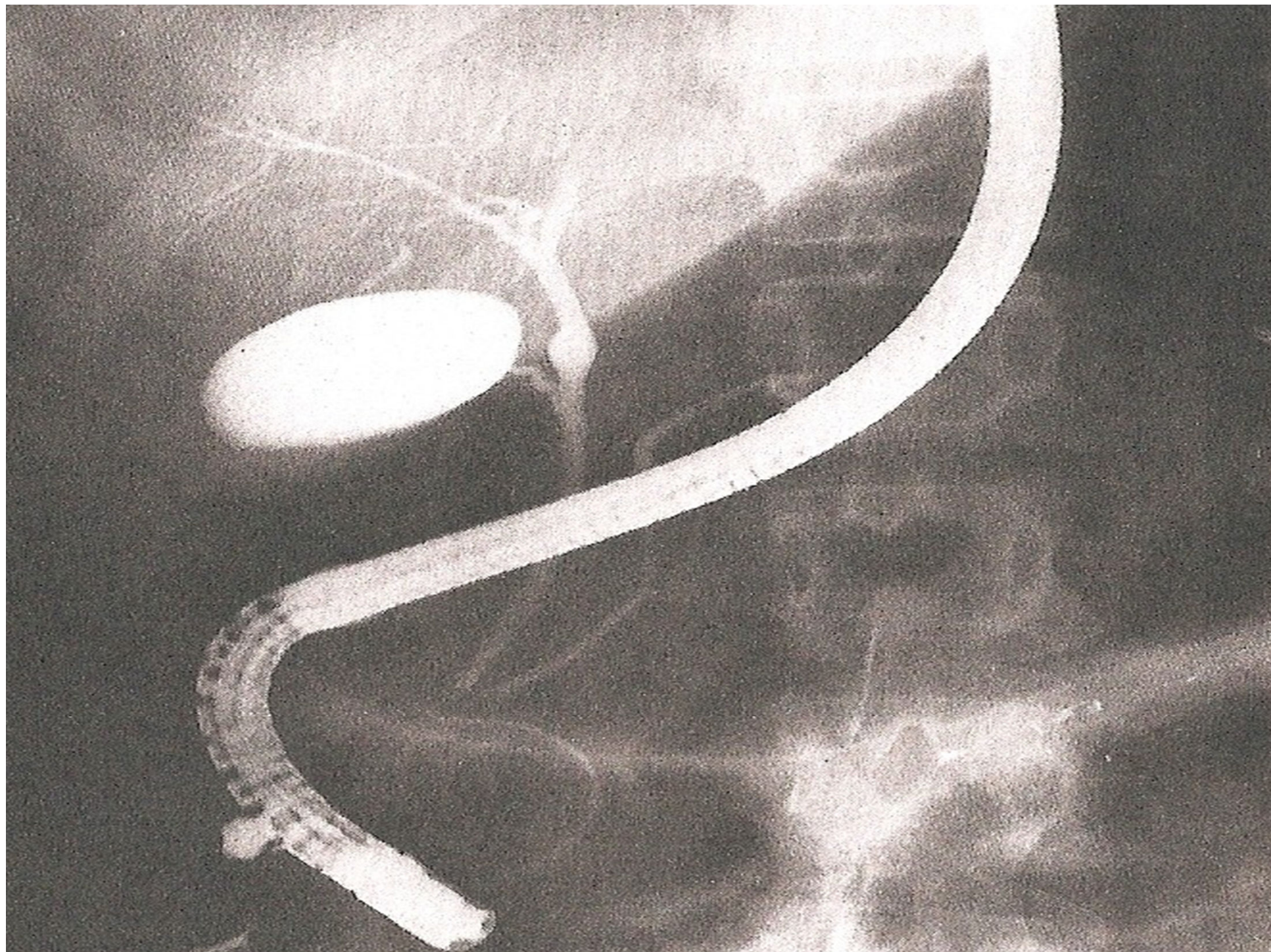

DUODENOSKOP
(ECPW)

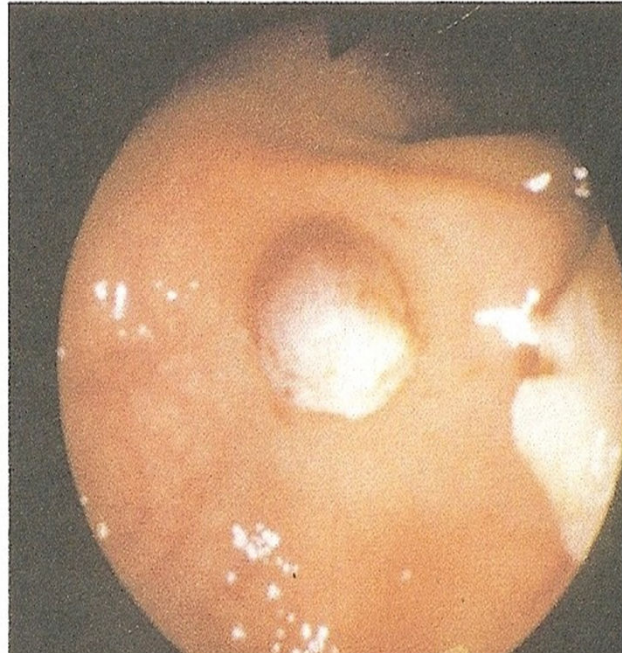
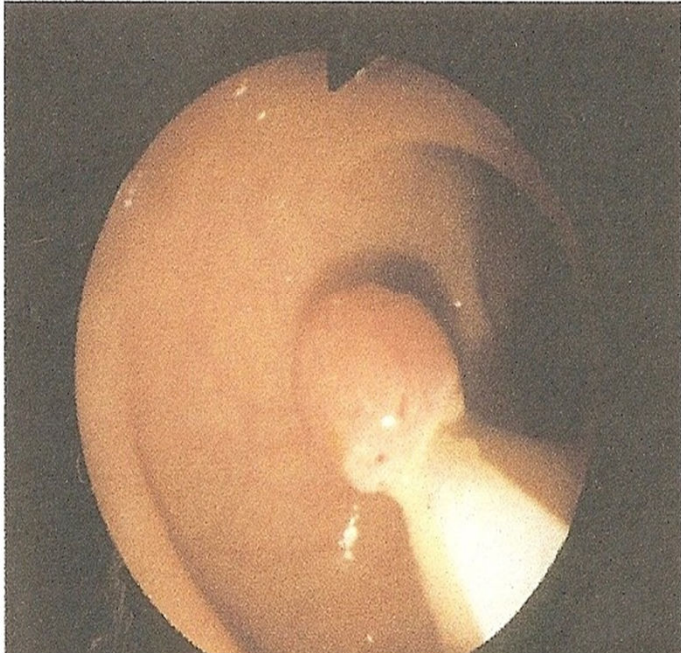
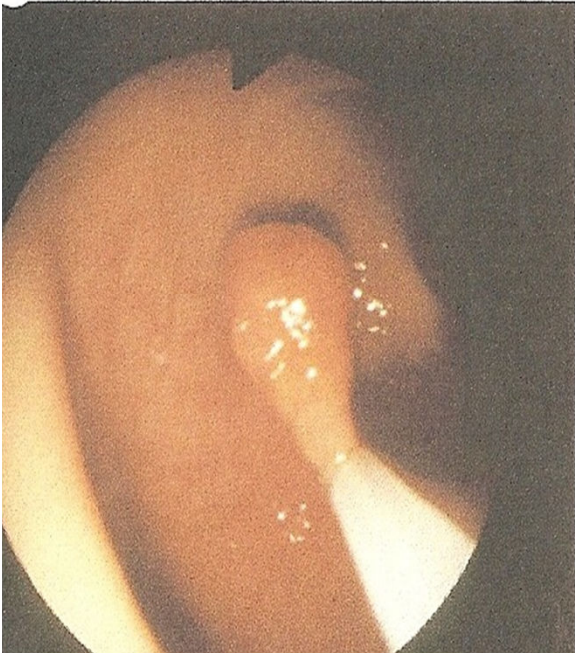
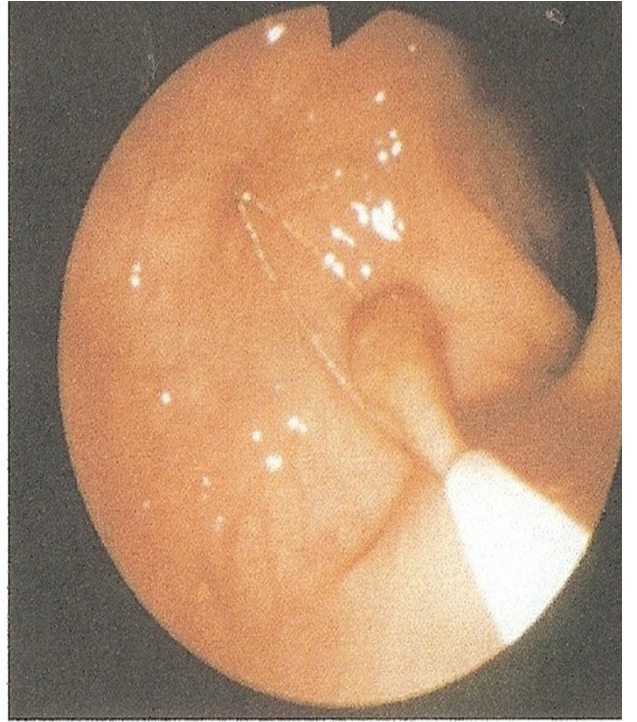
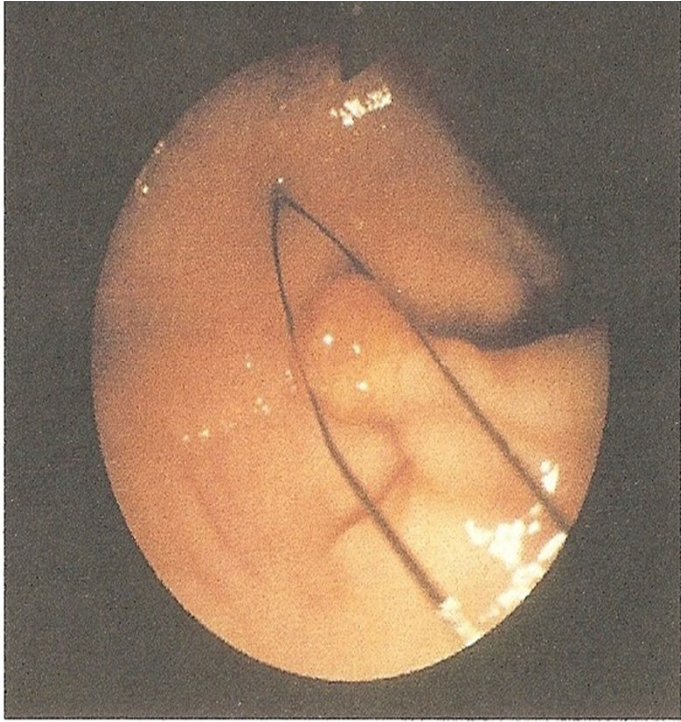
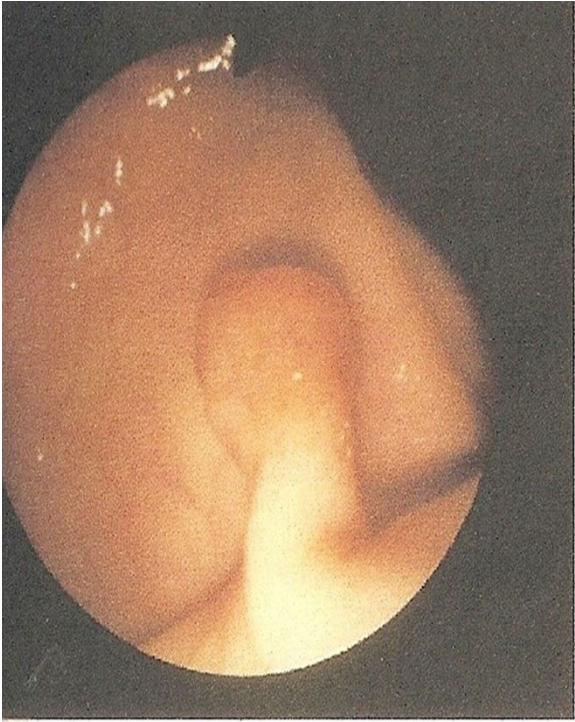
CHOLANGIOSKOP

BADANIA DODATKOWE (c.d.)

Wskazania do badań dodatkowych powinny wynikać z wstępnego, „roboczego”, rozpoznania ustalonego na podstawie wywiadów i badania fizykalnego.

Nie powinno się wykonywać badań dodatkowych, które nie zmienią uzyskanego rozpoznania.

Należy pamiętać o kosztach badań i obciążeniach dla chorego.

KONSULTACJE, KONSYLIA

KONSULTACJA - udzielanie porad, wskazówek
(zasięganie porad specjalistów)
konsultant – fachowy doradca,
rzeczoznawca, specjalista.

KONSYLIIUM - narada lekarzy w celu ustalenia
rozpoznania choroby i planu leczenia.

ROZPOZNANIE (*diagnosis*)

Ustalenie rozpoznania jest procesem myślowym wymagającym połączenia danych uzyskanych wieloma drogami (wywiady, badanie fizykalne, badania dodatkowe, konsultacje specjalistyczne). W pierwszej kolejności na podstawie analizy objawów można postawić hipotezę (rozpoznanie tymczasowe) wyjaśniającą uzyskane dane.

ROZPOZNANIE (c.d.)

Dalsze postępowanie przez uzyskiwanie nowych danych hipotezę tą może potwierdzić (wzmocnić) lub odrzucić co zmusza do rozważenia alternatywnych hipotez.

Rozpoznanie tymczasowe (hipotezę) należy skonfrontować z posiadaną wiedzą na temat znanych chorób i uściślić prowadząc diagnostykę różnicową polegającą na odrzucaniu chorób o podobnych objawach, ale w najmocniejszych nie potwierdzających ustalone rozpoznanie.

LECZENIE (*therapia*)

Leczeniem może być nazwane każde postępowanie zdolne usunąć chorobę bądź przynajmniej niektóre jej objawy. (*„primum non nocere”*)

- LECZENIE:
- zachowawcze (farmakologiczne, psycho-
terapia)
  - zabiegowe (operacyjne, MAS)
  - skojarzone
  - radykalne
  - łagodzące (paliatywne)

Usprawnianie - rehabilitacja

BADANIA POŚMIERTNE

- ❖ Sekcja zwłok:
  - ustalenie zmian chorobowych
  - badanie mikroskopowe tkanek
  - badanie laboratoryjne płynów i wydzielin
- ❖ Ustalenie ostatecznego rozpoznania
- ❖ Analiza danych z wyciągnięciem wniosków
(dydaktyka)
- ❖ Sekcja sądowo-lekarska

PODSUMOWANIE (*epikryza*)

-krótkie podsumowanie obejmujące:
zasadnicze dolegliwości, główne odchylenia
od normy w badaniu fizykalnym, badaniach
dodatkowych; rozpoznanie; zastosowane
leczenie i zalecenia dalszego postępowania.

(z uwzględnieniem ewentualnego badania
pośmiertnego)

